

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

O'zbekistondagi turistik shaharlar va ularning o'ziga xos go'zalliklari.

Ramatov Murat Qalvayevich

Navoiy davlat pedagogika instituti Tarix fakulteti

3-kurs talabasi.

Annotasiya. Ushbu maqolada O'zbekistonning diqqatga sazovor tarixiy shaharlari va ulardagi qadimiy obidalar, turizm sohasining yangicha rivojlanishi, bizga meros bo'lib qolgan tarixiy shaharlarimizning go'zalliklari va turli xil muqaddas obidalar to'g'risida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: tarixiy shaharlar, maqbara, masjid, qal'a minora, me'moriy meros.

O'zbekistonning turistik diqqatga sazovor joylari haqida savol tug'ilganda nima hayolga keladi? Avvalo, bu mamlakatning Markaziy Osiyodagi eng boy me'moriy merosi: o'rta asr Islom me'morchiligi durdonalari - minoralar, masjidlar, madrasalar (Islom kollejlari), maqbaralar, qal'alar, saroylar, shuningdek, qadimiy zardushtiylik va buddaviylik ibodatxonalari va qadimiy aholi punktlari xarobalari. Ularning barchasi orasida Samarqanddagi mashhur Registon maydoni, uning uch tomonida XV-XVII asrlarda qurilgan uchta ajoyib madrasa, buyuk bobomiz Temur dafn etilgan buyuk Go'ri Amir maqbarasi alohida ajralib turadi.

Buxoro, birinchi navbatda, 9-asrga oid Ismoil Somoniy maqbarasi va 50 metr balandlikdagi Kalyan minorasi bilan bog'liq. (Shaharda umuman 170 dan ortiq muhim me'moriy yodgorliklar mavjud.)

Xiva o'zining noyob Ichan qal'a shahrining tarixiy qismi - o'rta asrlar bilan o'ralgan Markaziy Osiyo shahri o'tmishda bo'lgani kabi saqlanib qolgan artefakt shahri bilan mashhur.

Ulkan hududi va juda xilma - xil hududlari tufayli O'zbekiston ham ko'plab tabiiy diqqatga sazovor joylarga ega. Ular Qizilqum cho'lining, masalan, va, albatta, muhtasham Tyan-Shan tog'larining kurortlari va ajoyib manzaralari bilan ajoyib traktlaridir. Toshkent O'zbekiston poytaxti, har jihatdan Markaziy Osiyo mintaqaviy markazidir; u MDHning to'rtinchi yirik shahri bo'lib, aholisi 3 million atrofida. Bugungi kunda u zamonaviy Metropol va poytaxtning barcha xususiyatlariga ega bo'lib, ko'plab jozibali Markaziy Osiyo uslubida yangi qurilgan inshootlar va joylar, shuningdek Sovet davridagi binolar mavjud. Toshkent muzeylar, teatrlar va konsert zallariga boy; bu erda Markaziy Osiyo va Evropaga o'xshash ko'plab an'anaviy restoran va klublar, bir nechta juda yaxshi bog'lar, jumladan hayvonot bog'i va ulkan botanika bog'i mavjud. Toshkent Markaziy Osiyoning yagona shahri bo'lib, u yerosti temir yo'l tizimiga ega (Toshkent metrosi). Ehtimol, bu dunyodagi eng go'zallardan biri: uning stantsiyalari haqiqiy san'at asarlari bo'lib, ularning har biri taniqli odamlar, voqealar, qadrli tushunchalar, atamalar yoki shunchaki umumiy ismlar kabi turli mavzularni o'z ichiga olgan noyob dizaynlardan iborat. Toshkent keng ko'chalar va ko'plab xiyobonlardan iborat shahar bo'lib, daraxtlarga boy; garchi u Markaziy Osiyoda joylashgan bo'lsa-da, so'nggi paytlarda an'anaviy samolyotlar, teraklar, emanlar, tollar va boshqalardan tashqari ko'plab doim yashil o'simliklar ekilgan. Toshkent zamonaviy ko'rinishga ega-u asosan sovet davrida hozirgi hajmiga etgan - ammo uning yoshi 2000-yildan oshgan va hali ham eski shahar yoki eski shahar deb nomlangan eski qismi saqlanib qolgan.

Xorazm sivilizatsiyasi noyob Xorazm madaniyatini tug'dirdi, bu ba'zan shunday deb hisoblanadi. Ular 1380 yilga oid oq saroy, Oqsaroy, Oqsaroy, Oqsaroy, Oqsaroy yozgi saroyining katta qoldiqlari, Dorus Saodat yodgorlik majmuasi ('kuch va qudrat o'rni'; 14 - asr-15-asr; Dorussaodat ham yozilgan, Dorus Siadat, Dorussiadat, Dar Al-Sayada; Hazrat- I Imom majmuasi sifatida ham tanilgan)Tamerlanning ikki o'g'li dafn etilgan va u uchun mo'ljallangan maqbara qurilgan joyda Dorut Tillavat yodgorlik majmuasi ('tafakkur joyi'; 14-asr-15-asr.; shuningdek, Tamerlanning otasi joylashgan Dorutillavat, Dorut Tillyavat, Doruttilyavat, Dar Al-Tilavah) va 1437 yilda Tamerlanning nabirasi Ulug'bek buyrug'i bilan qurilgan Juma jamoat namoz masjidi Kok Gumbaz ('moviy gumbaz') deb yozilgan.

Qo'qon — yodgorlik shaharlaridir. Ushbu zaminda bugungi kungacha saqlanib qolgan me'moriy yodgorliklarni jahon sivilizatsiyasi qadriyatlariga, haqiqiy san'at asarlariga ishonch bilan bog'lash mumkin.

Buxoro — O'zbek xonligi poytaxti! Ushbu shahar O'zbekiston Respublikasining qadimiy shaharlaridan biri, Buxoro viloyatining ma'muriy, iqtisodiy va madaniy markazi. Buyuk ipak yo'lida yirik tijorat markazlaridan bo'lgan. Buxoro shahri sharqning mashhur qadimiy shaharlaridan biri. Arxeologik ma'lumotlarga ko'ra, Buxoroga miloddan avval VI asrda asos solingan. Bu shaharning har bir go'shasida – boy tarixga ega minoralari, osori- atiqalari, muqaddas qadamjolari va obidalarida olis o'tmishning aks-sadosi, qoldirgan izi bor.

. Samarqand jahonning eng qadimgi shaharlaridan biri hisoblanadi. Samarqand miloddan avval IV asrdan milodiy VI asrgacha Sug'd davlatining poytaxti bo'lgan. Arxeologik qazishmalardan ma'lum bo'lishicha, yuqori paleolit davrida ham Samarqand hududida odamlar yashagan...

Samarqand bunyod bo'lganidan buyon u O'rta Osiyoning siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayotida katta mavqega ega bo'lib keldi. Shaharning Buyuk ipak yo'li chorrahasida joylashganligi, bu yerda qadimdan hunarmandchilikning shoyi to'qish, mashhur Samarqand qog'ozi ishlab chiqarish, kulolchilik, temirchilik, novvoylik, qandolatchilik, badiiy kashtachilik va boshqa turlari hamda savdosotiq ishlarining rivojiga turtki bo'ldi.

Xiva – Arxeologik ma'lumotlarga ko'ra, shahar millodan avvalgi 5-asrda barpo etilgan va uning nomi shaharning qad. qismida joylashgan Xivaq (Xeyvaq) qudugi bilan bog'liq. Xiva o'zining tarixiy o'tmishi, me'moriy tuzilishi, obidalarining yaxlit saqlanganligi jihatidan mazkur qad rostlagan shaharlar orasida alohida alohida o'rin tutadi. Yer kurrasida mashhur bo'lgan Qohira shahriga tengdosh bo'lgan bu shaharning Ichan qal'a qismi 1990-yil Jahon merosi ro'yxatiga kiritilgan.

Dunyoga al-Xorazmiy, Najmiddin Kubro, Shihabuddin Xivaqiy, Pahlavon Mahmud, Muhammad Rahimxon (Feruz), Munis va Ogahiy kabi buyuk zotlarni yetkazib bergan azim zamin hisoblanadi.

Shahrisabz — O'zbekistonning qadimiy va go'zal shaharlaridan biri bo'lib, tarixiy markazi YUNESKOning Butunjahon madaniy merosi ro'yxatiga kiritilgan. Buyuk sarkarda Amir Temur shu shaharda tug'ilgan. Shaharga millodan avvalgi 1 ming yillikning o'rtalarida asos solingan va ilk o'rta asrlarda turli nomlar bilan atalgan. Shahrisabzda mashhur bo'lgan joylar mavjud bo'lib, ular: Qadimgi Oqsaroyning xarobalari, Ko'k gumbaz masjidi, Dor ut-Tilovat yodgorlik majmuasi. Dorus-Saodat, Shamsad-Din Kulyal Gumbazi-Seyidon maqbaralaridir.

Termiz — Qadimgi Sharq sivilizatsiyasining shakllanishida Termizning o'ziga xos o'rni bor. Ko'xna Termizning qal'a qismida olib borilgan arxeologik izlanishlar natijalari va yozma

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

manbalarning tahliliga ko'ra shaharga millodan avvalgi 1ming yillikning o'rtalarida asos solingan.

Termiz shahri ko'plab katta voqealar va larzalarni boshidan kechirgan. Butun tarixi davomida Termiz Markaziy Osiyo xalqlari madaniy taraqqiyoti va o'zbek xalqi davlatchiligi tarixida muhim rol o'ynagan. «Buyuk Ipak Yo'li»ning asosiy chorrahasidan biri sifatida dunyo sivilizatsiyasi rivojiga sezilarli darajada hissa qo'shgan qadim shahardir.

Qo'qon — Uning alohida shahar sifatida birinchi marta qayd etilishi uzoq X-asrga borib taqaladi. O'zbekiston hunarmandchiligining poytaxti!

Buyuk Ipak yo'lidagi eng qadimiy shahar. Shahar hashamatli yodgorliklarga va ulug'vor madrasalarga boy va bu ajablanarli emas, chunki Qo'qon ilm-fan rivojlanishining markazi bo'lgan. Kulohilik ustaxonalari sonining hisobi yo'q. Qo'qondagi fotosessiyalar uchun eng yaxshi joylardan biri bu Xudoyorxon saroyidir! Ushbu bino g'ayrioddiy me'morchiligini hisoblanadi

Foydalangan adabiyotlar:

1. Makhmudov Mukhamadismoil (2018). Tourism industry of Andijan region and its impact on regional development. Economics and finance (Uzbekistan), (6), 21-26.
2. Sherzod Ibroim, & Khaitgul Omonboevna Begalievna (2021). PROCEDURE FOR PROMOTING SCIENCE IN PRIMARY EDUCATION. Academic research in educational sciences, 2 (Special Issue 1), 438-445.
3. Sulaymanov, J. Analysis of society in the views of Abdurahman ibn Khaldun on the development of civilization/Academic Research in Educational Sciences, Vol. 2 Special Issue 1, 2021. 451-455 R.